

Referendum o Paroubkovi bude za měsíc - Ladislav Mrklas pro Aktuálně.cz

29.zář 2006

Analýza - Ještě nikdy voliči v komunálních a senátních volbách nerozhodovali o velké politice do té míry jako letos.

Voliči odpoví ve volbách, do nichž zbývá už jen měsíc, minimálně na dvě otázky.

Jsou v Česku jen dvě významné strany - ODS a ČSSD? A je Paroubkův politický styl pro veřejnost únosný?

"Bude to první test Topolánkovy vlády. Pokud bude vítězství ODS jednoznačné, vzkážou tím občané sociálním demokratům, aby menšinový kabinet tolerovali. Pokud ODS odejdou voliči a sociální demokracie hlasy získá, situace bude pro Topolánka komplikovanější," popisuje hlavní rozměr voleb politolog Jan Bureš, který sám kandiduje v Dobříši za ČSSD.

Podobný úkol dává voličům i Ladislav Mrklas, ředitel institutu CEVRO, který má blízko k ODS. "Bude to velmi specifický výzkum veřejného mínění. Klíčové budou především volby do Senátu, které mohou dát občanským demokratům v horní komoře možnost kontrolovat ústavní změny. Kdyby naopak uspěla sociální demokracie, vystupňují se Paroubkovy nároky na druhé jmenování premiérem," říká Mrklas.

Co je vítězství?

Strany zatím opatrně odpovídají na otázku, jaký výsledek by ještě mohly označit za úspěch.

V komunálních volbách by žádná ze stran neměla mít horší výsledek než před čtyřmi roky. Ty stanovily pro ČSSD dolní hranici 16 procent, pro ODS o deset procent vyšší.

Experti přitom očekávají, že obě strany dostanou víc. "Viděl jsem ve středních Čechách, že se úspěšní nezávislí starostové postavili do čela kandidátek ODS, protože to posiluje jejich šance na zvolení. Podobně mohou vstupovat na kandidátky ČSSD v levicových krajích," předpokládá politolog Mrklas.

Paroubek se tedy může na hlas lidu odvolávat pouze tehdy, pokud desetiprocentní rozdíl z minulých voleb stáhne. Topolánka posílí, když náskok ODS zvýší.

V senátních volbách občané tradičně dávají přednost stranám, které neuspěly ve volbách do sněmovny. Proto před čtyřmi lety vyhrála ODS nad sociálními demokraty a jejich vládními spojenci z KDU-ČSL, před osmi lety strany čtyřkoalice pokořily partnery z opoziční smlouvy.

Podle zkušeností z minulých let by tedy občané měli potrestat ODS a ČSSD, které v červnu nejen dosáhly nejlepších výsledků v historii, ale také blokují vznik stabilní vlády. Nástup velkých stran však může tradiční pravidlo zrušit. To by se potvrdilo, kdyby ČSSD například získala osm mandátů, tedy svůj nejlepší historický výsledek. Ještě lepším trumfem by se mohla pochlubit ODS při zisku čtrnácti křesel, ovládla by v Senátě většinu.

Malí na kolenou

Zabránit dalšímu posílení velkých stran budou chtít lidovci, komunisté i další.

Budou argumentovat tím, že ODS a ČSSD nesmějí získat také v Senátu ústavní většinu, aby nemohly změnit ústavu a volební systém, jak by se jim hodilo. Dnes jim k tomu chybí pět hlasů.

Možnost, že velké strany získají ústavní většinu v obou komorách parlamentu, považuje za klíčové téma podzimních voleb Tomáš Lebeda ze Sociologického ústavu Akademie věd. "Mají obrovskou šanci, že se jim to podaří, protože obhajují jen 11 mandátů," upozorňuje a dodává: "Budou se snažit nedávat najevo, že jde o ústavní většinu. Oběma vyhovuje, když volby budou vypadat jako jejich ostrý souboj."

Ladislav Mrklas připomíná, že lidovci a komunisté mohou nasadit všechny síly svých členů v malých venkovských organizacích.

KDU-ČSL je však v krizi po Kalouskově pádu a také KSČM je slabší než dříve. Unie svobody fakticky skončila a zelení se teprve začínají prosazovat.

"Do karet velkých stran hrají téměř všechny okolnosti," říká Lebeda.

Zdroj: Aktuálně.cz

29.09.2006

Aktuálně.cz